

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ“ – ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

КАТЕДРА “МЕДИКО-ДИАГНОСТИЧНИ ДЕЙНОСТИ”

ТЕЗИСИ НА ПРАКТИЧЕСКО УПРАЖНЕНИЕ № 7

ЗА РЕДОВНО ЗАНЯТИЕ И САМОСТОЯТЕЛНА ДИСТАНЦИОННА ПОДГОТОВКА ПО

„УЧЕБНА КЛИНИЧНА ПРАКТИКА”

ЗА СТУДЕНТИ ОТ МУ – ПЛЕВЕН, РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ, СПЕЦИАЛНОСТ

„РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ”

ТЕМА: „КОНТРАСТНИ СРЕДСТВА. СТРАНИЧНИ РЕАКЦИИ И УСЛОЖНЕНИЯ.”

Гр. Плевен

2019 год.

**Учебна база – Отделение „Образна диагностика“
Тематична единица - седмица № 7**

**Тема: „КОНТРАСТНИ СРЕДСТВА. СТРАНИЧНИ РЕАКЦИИ И УС-
ЛОЖНЕНИЯ.“**

I. Теоретична постановка на учебно-практическото занятие.

Контрастните вещества, въведени в организма, особено по венозен и артериален път, могат да предизвикат реакции на непоносимост като алергии и усложнения. Въвеждането на контрастната материя, в частност ВЙКМ, в кръвния ток на пациента трябва да става под голямо внимание на рентгеновия лаборант. Той освен да контролира процеса на въвеждане, трябва и да познава признаците на страничните реакции.

II. Странични реакции

Явленията на непоносимост са:

- Местни - краткотраен спазъм или болка по хода на кръвоносния съд, инфилтрат при извънсъдово инжектиране, некроза, тромбофлебит;
- Общи – групират се според тежестта им и местните изменения, които ги пораждават. Леките реакции обхващат болки, гадене, повръщане, световъртеж, шум в ушите, метален вкус в устата, главоболие, обрив, кихане, кашляне, прокашляне и др.

III. Контрастно индуцирана нефропатия – КИН

- Възниква между 1 – 10% от пациентите подложени на изследване с йоден контраст и води до значителна заболяемост и смъртност.

Определение: Внезапно спадане на бъбречната функция след прилагане на ВРЙКМ, когато има нарастване на креатинина над 25% или с над 44 $\mu\text{mol/l}$ в рамките на 48 – 72 часа.

- При пациенти с нормална бъбречна функция има малък риск от усложнения.

Рискове:

1. Хронична бъбречна недостатъчност
2. Дехидратация
3. Възраст над 60 години
4. Захарен диабет

Забележка: Въвеждането на голямо количество контрастна материя също може да допринесе за поява на усложнението.

IV. Основни задължения на рентгеновия лаборант за борба с усложненията

1. Никога не оставя болния сам;
2. Бързо да разпознава промените при усложнения;
3. Още с установяването на такива да отвори прозорците на помещението;
4. Незабавно да съобщи на рентгенолога;
5. При нареждане да повика специалисти – реаниматори;
6. Да може да използва кислороден апарат.

V. Практически задачи за самостоятелна работа.

1. Избройте три странични реакции от местен вид:

.....
.....
.....

2. В кои случаи бихте повикали спешен екип за реанимация?

.....
.....
.....

2019 год.

Сектор
„Рентгенов лаборант”